

Izhaja vsak četrtek popoldne.

V slučaju praznika dan poprej.

Cena:

za en mesec Din. 4
za četrt leta " 12
za pol leta " 24

Posamezna števil. stane 1'25 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/III.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

PRAVICA

GLASILO KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Inserati, reklamacije in naročnina na upravo „Jugoslovanska tiskarna“, Kolportajni oddelek, vhod s Poljanskega nasipa 2.

Inserati se računajo
:: po dogovoru. ::

Ljubljana, 4. aprila 1923.

Rezultat pravkar minulih volitev za narodno skupščino vsebuje zelo koristne nauke za vse stranke, predvsem pa za one, ki zastopajo ali hočejo zastopati koristi delavskega stanu.

Vse stranke in strančice, katere stoje na razredno-bojnim marksističnem programu, od najbolj desnih social demokratov do najbolj levih komunistov so bile katastrofalno poražene in v parlamentu sploh po nikomer ne bodo zastopane. Ogromna večina proletariata ni odala svojih glasov socialistom, ki se smatrajo za edine zastopnike proletarskega razreda, ampak strankam, katere socialisti imenujejo »buržuijske«: v Sloveniji solidaristični krščanskosocialni S. L. S., na Hrvaškem Rađiću, v Srbiji pa tamošnjim nacionalističnim strankam.

Odkod ta velikanski poraz socialistov - marksistov?

1. Geslo neusmiljene razredne borbe do uničenja sedanega družabnega reda potom revolucije je v celi zapadni Evropi izgubilo tekom štirih let po vojni popolnoma vsvo privlačno moč. Vzrok je razvoj razmer v Rusiji, kjer skrajni marksisti neomejeno gospodarijo. Ti so se morali deloma vrniti od doslednega komunizma k neke vrste mešanici iz državnega in zasebnega kapitalizma in se pripravljajo na to, da zasebni kapitalistični podjetnosti še bolj odpro vrata v državo, ker sicer niso vstanu Rusijo gospodarsko dvigniti in spraviti njeno proizvodno moč vsaj na predvojno višino. Spričo tega se ljudske mase na zapadu po pravici sprašujejo, ali se izplača potom krvavega preobrata uničiti na en mah ves sedanji gospodarski ustroj družbe zato, da se potem zopet počasi vrnemo k onemu minimumu zasebnolastniškega reda, ki je videti za koristno proizvodnjo nujno potreben? Vrh tega na zapadu nimamo opraviti z azijskim ruskim carizmom, ki se ne umakne drugemu nego surovi sili, ampak z demokracijami, ki se dajo razvojnimi potom stopnjema preobraziti v socialno popolnejše oblike. Zato vidimo, da izmed vseh socialističnih strank na zapadu najbolj uprav za orjaškimi koraki uspeva angleška »delavska stranka«, ki tudi teži za podružbljenjem proizvodnih sredstev, pravzaprav za »javno kontrolo nad proizvodnjo in porazdelbo proizvedenih produktov«, odklanjajoč odločno nasilni preobrat in boj na nož, ki bogatine osiromaši, siromakov pa ne obogati, kakor to jasno uči Rusija.

2. Socialistične stranke, propovedujoče neizprosni revolucionarni razredni boj, so zanemarile vse druge temeljne potrebe in zahteve človeka, vse druge vzore in smernice, po katerih se razvoj človeštva vrši, razun vprašanja vsakdanjega kruha. V prvi vrsti mislimo tu na narodno vprašanje. Vsak človek se čuti člana celokupnega človeštva samo s posredstvom svojega lastnega naroda; on je član cele človeške družbe le kot član svojega naroda; veliki kulturni in socialni ideali človeštva se dajo doseči le, če vsak poedinec dela zanje kot zaveden organični del svojega narodnega organizma, to je za blagostanje svojega naroda. Marksisti so to povsod prezrli, vsako narodno čustvovanje in stremljenje, četudi je bilo opravičeno, razkričevali kot »ostanek buržuijskega mišljenja« in narodnostne ideale kratkoma lo označevali za sredstvo, s pomočjo katerega buržuija izkorišča proletarce. Ne tako krščanstvo! To je vedno ostro ločilo med poganskim nacionalizmom kot sredstvom za podjarmljevanje drugih in moralnim narodnostnim čutom kot sredstvom za izpopolnjevanje samega sebe, lastnega naroda in vsega človeštva. Socialisti so se pa zagnali v nenaturno popolno zanikanje narodnostnega čustva, vsled česar se danes po celem svetu dviga proti njim mogočna reakcija nacionalnih elementov.

3. Ljudske množice ne zahtevajo samo telesne, ampak tudi duševno hrano. Marksisti pa so jim nujali nekako pusto in prazno, dolgočasno, omrtvujoče, profesorsko, v štirih stenah stuhlano in na življenju ne temelječe »znanstvo«, polno neistinitih hipotez, ki iz človeka delajo žival, katera se je iz vesoljne megle razvila in v njo povrne. Tej živali pa pripisujejo nalogo ustvariti božanstveno popolno družbo, v kateri ne bo ne solza ne bolečin ne žalosti. Vendar pa ta žival s toli velikimi nalogami ne sme verovati v Boga, v brezsmrtnost duše, v nadnaravni svet. Ta evangelijski se je izpočetka nekaterim dopadel, danes pa so se ga malodane vsi naveličali, ker so njegovi sadovi ravno nasprotni tem, ki so si jih od njega obetali. **Le ta bo v dohledni bodočnosti zavladal nad človeštvom, kdor mu bo globoko, otroško in silno vero vrnil.** Celo ruski boljševiki to slutijo; zato nekake »crkve« po Rusiji ustanavljajo, ker ta žival, ki se imenuje človek, brez nikakršne vere sploh ne more živeti. Seveda s svojo »vero« in »crkvijo« ne bodo želi uspehov in njihove mase se bodo h krščanskemu Bogu vrnile ravnotako kakor se vračajo zdaj iz sistema naravnega davka k sistemu denarnega, če je ta primera dovoljena.

Če bi marksisti vse to upoštevali, bi svoj program korenito revidirali; sicer pa, naj ga revtirajo ali ne, ljudske množice se vračajo nazaj h krščanskim življenjskim vzorom in tega procesa nihče več ne bo ustavil, kvečjem za nekaj minut na svetovni uri započasnili. X.

Brencelji.

Bolj na levo!

Meseca marca 1923 je bil švedski kralj Gustav v mestu Cannes na francoski rivieri. Zelo rad igra tenis in tako je tudi tukaj večkrat igral. Nekoč sta igrala skupaj s prvakinjo sveta Suzano Lenglen proti paru Angležev, kralj je pošiljal žogo preveč na desno. Njegova soigralka mu najprvo ni upala nič reči, nazadnje jo je pa strast igre le premagala in je zakričala: »Bolj na levo, Veličanstvo!«

Suhoparno in prav nič vznemirjen ji je odgovoril kralj: »To mi Branting tudi zmeraj pravi.«

Branting voditelj švedske socialistične stranke, ki je imela in ima v parlamentu svoje sedeže na levi, in če je rekel Branting: bolj na levo —, je mislil s tem, da naj kralj socialiste bolj vpošteva.

Podkupljivi kritiki.

Okoli l. 1850 je bil Fiorentino kritik pri pariškem listu »Constitutionnel«: bil je zelo lud in vse se ga je balo. Nekoč se je pogovarjal z znancem in sta se menila tudi o podkupljivosti.

Rekel je: »Kaj je podkupljivost?! Recimo, da zasluži kak pevec na večer 500 frankov, jaz ga pohvalim in on mi da za dobro kritiko polovico od 5000 frankov, ki ih potem zasluži! Kaj je to? Pravilna in poštena kupčija, ki se mi je ni treba sramovati.«

Če je imel take nazore o podkupljivosti, potem se nam ne zdi čudno, da je zapustil lepo premoženje 1.250.000 frankov, za one čase velikansko svoto.

Kdo je bolj rejen?

Ko je bil Napoleon poveljnik v Parizu, so ljudje trpeli veliko lakoto in večkrat so se nabrale gručice in kričale po kruhu. Ko je nekoč, obdan od svoježe štaba, zbrano množico nagovoril in je tolažil na skorajšnje boljše čase, ga je prekinila silno debela ženska: »Ah kaj, nikar ne poslušajte teh častnikov, samo norca se delajo iz nas. Poglejte, kako gizdavo so napravljani! Čisto vseeno jim je, če lakote pomrjemo, samo da imajo sami dosti jesti in se redijo!«

Bonaparte, tedaj še slok in suh, se je obrnil in mirno rekel: »Dobra žena, natančno me pregledjte, potem mi pa povejte, kdo je bolj rejen, jaz ali Vi!« Bučen smeh mu je odgovoril in pustili so ga nemoteno naprej.

Friderik II. in ogenj.

Zasebni kuhar Noel je pripravil Frideriku II. izborno pasteto. Kralj je preveč jedel in mu je bilo slabo. Poklical je Noela in mu je rekel: »Midva prideva oba v pekel. Vi, ker ste pasteto spekli, jaz pa, ker sem jo pojedel.«

»Nič ne dé,« reče Noel. »Vaše Veličanstvo je ognja pravtako navajeno kakor jaz.« Friderik je bil namreč vedno v bitkah.

Reinhold Begas in telečja gnjat.

K slavnemu kiparju Reinholdu Regas je prišel Ludovik Pietsch, tedaj še v slabih denarnih razmerah; bil je ilustrator in šele pozneje dobro plačani kritik »tete Voss«. Pietsch je prosil Begasa dva dolarja na posodo, rojstni dan je praznoval in je povabil več ljudi na večerjo, ki jim mora vendar postreči s telečjo gnjatjo, kakor je to navada. Med povabljenimi je bil seveda tudi Begas; prepričan, da lepih dveh dolarjev ne bo videl več, se je pri slovesu zahvalil s temile besedami: »Moj telečja gnjat mi je prav dobro šla v slast.« dr. — r. —

Nabirajte za tiskovni sklad „Pravice“!

Križajoči se interesi.

Naše razredne stranke, to so v prvi vrsti kapitalistični demokratje in marksistični socialisti vseh nešteatih frakcij se zaletujejo v krščansko socialno delavsko gibanje najraje s tem »orožjem«, da je SLS, v kateri se udeležuje izrazito agrarna stranka, vsled česar je njena naloga in dolžnost, da zastopa specialno agrarne interese, ki so delavskim interesem protivni. Na viden in teoretično je to popolnoma res, če pa pogledamo stvar le malo bolj od blizu, pa vidimo takoj, da velja to morda v popolnem pomenu besede tam kje v Nemčiji, morda celo v današnji Avstriji, niti najmanj pa ne v Sloveniji. Zakaj? Slovenija je tako majhna, da jo pozna bolj ali manj vsak, zato nam lahko tudi vsak potrdi, da ona ni »agrarna« dežela v navadnem pomenu te besede, temveč dežela malih kmetov. Veleposestev (razen gozdnih)

pri nas skoro niti ne poznamo ne več, celo trdnih »gruntarjev« je pri nas razmeroma zelo malo, kajti ogromna večina naših »kmetov« je čisto navadnih bajtarjev in kajzarjev, ki navadno ne pridelajo niti toliko, da bi se sami skromno preživeli, kaj šele, da bi svojih pridelkov kaj odprodajali. Žito mora dokupovati pri nas celo gruntar, kajti tega vzdržuje pri življenju samo gozd in živinoreja, dočim krijejo bajtarji svoje velike primanjkljaje z domačo obrtjo, sezonskim delom (poljskim in gozdnim) ali pa z zaslužkom v bližnjem premogokopu ali tovarni.

Zalibog se ne posveča pri nas statistiki skoro prav nobene pozornosti, zato tudi ne moremo navesti točnih števil, vendar lahko smelo trdimo, da se peča dobra polovica našega naroda istočasno s kmetijstvom, obrtjo in industrijskim delom. Zgolj industrijskih delavcev je pri nas ravno tako malo, kakor zgolj »agrarcev«, pretežna večina je pa napol kmetov, napol delavcev. In na te sloje se SLS kot politična organizacija tudi v prvi vrsti opira. Izrazito »agrarna« stranka je poizkušala postati pri nas zgolj SKS (samost. kmet. stranka), ki je dobila pri volitvah v konstituanto zato med kmečkimi prebivalstvom razmeroma mnogo zaslobe, a njeno komaj dvestoletno udejstvovanje je pokazalo, da je »agrarna« politika v strogem pomenu te besede veliki večini naših »kmetov« naravnost škodljiva, radi česar je sedaj tudi tako katastrofalno propadla in so ji ohranili zvestobo res samo še pravi »agrarci«, to je v prvi vrsti veliki gruntarji.

Ravno vprašanje razmerja med slovenskim »delavcem« je brez dvoma pri nas najzanimivejši in najvažnejši socialni problem, zato se bomo povrnili k njemu še večkrat in dokazali, da se more udeleževati slovensko kršč. socialno gibanje za enkrat samo v SLS, ker so interesi slojev, ki jih zastopati v prvi vrsti obe ti dve organizaciji isti. S.

Dr. I.

Nova pota v zdravstvu.

Moderno pojmovanje zdravstva prenešeno iz Amerike v Evropo se čezdalje bolj širi. Prednjači v tem oziru Anglija dočim si Francija, Nemčija in tudi Čehoslovaška resno prizadevajo uveljaviti zahteve modernega zdravstva napravi in javnosti pod geslom ozdravit ljudstvo ne toliko z lečenjem kakor z varovanjem obolenja. Dela se velikopotezno: snujejo se društva, fondi, časopisi, postavljajo despenzerji, ambulatoriji, zdravst. posvetovalnice, razširja in pogloblja se inštitucija šolskih zdravnikov, vzgajajo se skrbstvene sestre, da celo pripravljajo se medicinska študija, tako, da bi se vzgajali dve vrsti zdravnikov: zdravniki, ki naj ljudi zdravijo in zdravniki, ki naj ljudij boleznj varujejo. Z vsjo energijo in sistematično se med ljudstvo razširja smisel za zdravje s potujočimi zdravniškimi kolonami, predavanji, letaki, brošurami itd. Francoski časopisi prinašajo na mestu, kjer stoji naslov uredništva, upravnništva in cene za inserate, pravila za čuvanje zdravja, vsak dan po eno pravilo s primerno sliko n. pr. »Matere, dojte svoje otroke!« ali pa »Ne dovolite poljubljati Vaših otrok!« in podobno. Vse to za enim ciljem: utrditi telo in onemogočiti, da bi se bolezen pojavila ali če se že pojavi, takoj jo na pravem koncu prijeti.

Če hočemo oceniti vrednost te nove struje, ki se v zdravju tudi pri nas že skuša uveljavljati, moramo določiti, koliko je ali more biti ljudstvu v prid.

Ljudje niso vajeni na zdravnika. Ali največkrat nimajo denarja zanj ali se ga boje, ali nimajo časa, ali so končno preveč lahkomiselni in odlašajo v prepričanju, da »bo že samo prešlo«. Blagajnični zdravniki, na kojih ramah sloni največji del bolnikov delavskega - obrtnega stanu, pa nimajo časa baviti se z posameznimi, toliko in tako, kakor bi bilo potreba, vsled česar ta institucija ne odgovarja več svojem namenu in se je preživela. Tako se torej zgodi, da je bolnikov čezdalje več, ker niso zdravljeni.

Dalje! Vojne in povojne razmere, pomanjkanje stanovanj, padanje morale, slabe plače, hiter razvoj obrti in industrije in drugi podobni čimtelji so povzročili velik razmah takozvanih socialnih boleznj, to so jetika, spolne bolezni, bolezni malih otrok in alkoholizem. Poleg teh pa še vse vrste drugih nalezljivih boleznj! Ni torej čudno, da je bolnikov čezdalje več, ker jih dajejo današnje razmere.

Ze star je pregovor, da celi lonec lepše poje kakor ubiti, čeprav je povezan. To načelo je veljalo že od nekda tudi v zdravstvu, ni pa zavzemalo onega mesta, ki mu pristojta, a ne vedno brez sebičnih namenov. Znan mi je n. pr. slučaj, ko je rekel znan dunajski zdravnik o priliki neke šolskozdravniške ankete, da bodo praktični zdravniki ob zaslužek, če se uvedejo stalni šolski zdravniki! Prazen strah. Namesto enega zdravnika, ki leči bolezen, stopita dva za čuvanje zdravja. Kaj bo od tega imelo ljudstvo?

Predvsem temelji to zdravstveno izobrazbo, iz ka-

vlada dosegla drugega, kakor da je zabranila anarhijo, ki nam je takrat grozila, bi jo morali vsi Slovenci ohraniti v najboljšem spominu. Danes mečejo kamne v prvo našo narodno vladno posamezniki, katerim moramo odrekati vsako pravico nerganja v rečeh, pri katerih niso sodelovali. Zagabi se mi vselej, kadar modruje kak modrijan in zabavlja: Dr. Brejc je kriv, da smo izgubili Koroško. Precej po prevratu je pripravil general Majster ekpedicijo, da bi bil zasedel Celovec in Beljak. Sestranci Celovčani in Beljačani bi bili takrat sprejeli Slovence odprtih rok. Majster svojega načrta ni izvedel, ker je dr. Kukovec trdil, da bi ne mogli s svojimi ljudmi zasesti v slovenski Koroški potrebnih uradniških mest, dr. Tavčar se je pa bal, da bi ne bili mogli preskrbeti s hrano Celovca in Beljaka. Ako bi bil takrat general Majster izvedel svoj načrt bi plebiscitu na Koroškem nikdar ne bilo, kakor ga ni bilo v slovenski Štajerski, dasi so ga Nemci zahtevali. Pri koroškem plebiscitu je pa odločilo nam neugoden izid dejstvo, ker so se ljudje bali vojaške službe. Neki gospod je te dni zapisal nekje hud očitek, da v narodni vladi sestavljeni takoj ob prevratu ni bilo nikogar, ki bi se vsaj nekoliko bil praktično izvežbal v državni upravi. Ker gospod tolikokrat piše: »jaz, jaz sem bil, dokazuje s tem, da nima prav, ker preljudi »jaz« ne more biti nikdar objektivni. Ko je bil gospod »jaz« štiri leta samostojen šef nekega avtonomnega urada, mu ni bilo nikdar dovolj uradnikov in se je morala njegova želja po prevelikem številu novih uradniških mest zelo zavirati. Velikopotezen je bil gospod »jaz« tako, da če bi se bilo delalo pa njegovem dobro utemeljenem osebnem prepričanju, bi električne centrale na Završnici nikdar ne bilo, ker se ji je upiral z vso silo še bolj, kakor so se ji upirali zastopniki prizadetega velekapitala, katerim je šlo za to, da bi velekapital izrabljala naše močne vodne sile. Odžagati so ga zato morali ljudje, ki so sicer njegove politične sposobnosti visoko cenili, ker je bil v upravi prestarokopiten. Nepriistranski opazovalec, kateri je v obrambo resnice zapisal te vrstice, je še danes vesel prve naše narodne vlade, ker je nastopala na zunaj res demokratično. Pri narodnih svečanostih so nastopali v znamenju demonstracije proti bivši gospodarici Avstriji zastopniki prve narodne in prve deželne vlade v Sloveniji brez cilindrov z mehкими klobuki, kar je narod zelo odobral. Cilinder je nato zopet uvedel predsednik dr. Žerjav, kateri je sledil dr. Brejcu in je s tem zajadral zopet v aristokratske, buržujske, cilindrske struge.

Kleroboljševik št. 4.

Štrajk štajerskih rudarjev.

Dne 31. marca 1923 ob 2. popoldne so pričeli štrajkati v nemški Štajerski vsi rudarji. Rudarji v premogokopih so svojčas stavili mezdne zahteve. V Karlovem rovu Alpinske Montanske družbe je nastal medtem štrajk, ker je družba nameščala delavce iz drugih obratov, in ni sprejela na delo zaradi pomanjkanja dela odpuščenih delavcev. Obratni svet je nato proglašil zaporo, nakar je družba odpustila dva obratna svetnika. Dne 28. marca so se pogajali na Dunaju, ki so se razbili. Izvedli so nato glasovanje o obrambnem štrajku; za štrajk je med 12.033 rudarjev glasovalo 11.593, 80 glasovnic ni bilo veljavnih. Štrajk se je na to 31. III. ob 2. popoldne pričel. Štrajkajo vsi delavci v štajerskih premogokopih in v Eisen-erzu in Hüttenbergu. Prizadetih je 35 obratov s 13.417 delavci.

Nabirajte naročnike!

KNJIGOVEZNIKA, KARTONAŽA IN GALANTERIJA

MIROSLAV BIVIC

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

se priporoča slavnemu občinstvu ter p. n. tvrdkam za cenj. naročila vseh v to stroko spadajočih del.

VELIKA ZALOGA ŠOLSKIH MAP, NOTEZOV IN BLOKOV.

Cene nizke! Postrežba točna! Delo solidno!

Franc Wieber.

V renkem industrijskem mestu Wiesburgu je praznoval dne 24. marca t. l. svojo 65 letnico tov. Franc Wieber. Dolžni smo, da kot tovariši tudi mi njemu ob tej priliki častitamo in se ga spominjamo. Franc Wieber, po svojem poklicu kovinar se je že s svojim 15. letom posvetil delavskemu gibanju ter se začel udeleževati v Hirsch-Dunkerjevih strokovnih organizacijah. Sčasoma pa je spoznal organizacijo ter se prepričal, da ne odgovarja delavskim zahtevam in potrebam ter se z vso vnemo lotil krščansko socialne strokovne organizacije kovinarjev ter ustanovil krščansko zvezo kovinarjev, katera danes šteje že nad četrt milijona članov. Kljub svojim 65 letom je še vedno čil in zdrav ter opravlja vse svoje funkcije, katerih ni malo z nenavadno svežostjo kot voditelj in organizator. Mednarodna zveza kovinarjev ustanovljena l. 1920 je istotako plod njegovega dela. Zaupanje, ki ga uživa med tovariši, je vredno samo moža, kot je Wieber. Kadar je v njih sredi, ga ne nazivljejo drugače kot naš »štari«, vise na njemu, kot otroci na materi.

Krščanska zveza je lahko ponosna, da ima v svoji sredi takega moža, kateri vkljub svoji starosti še vedno krepko drži za krmilo — ponosni smo pa tudi lahko mi, kot del celotnega mednarodnega kršč. soc. strokovnega gibanja na moža, ki je v strokovnem gibanju osivel, ter mu kličemo še mnogo let.

G. C.

Mednarodni povojni gospodarski položaj.

V Jugoslaviji bi lahko silno dobro živeli, če bi znali v Belgradu vladati tako, da bi gledali na blagor cele države in če bi znana belgrajska zlahta ne vodila take gospodarske politike, ki bogati le zlahto in iztiska iz nas, kateri nismo Srbi, zadnji vinar. Mi nismo revni: les, žito in živina so naše bogastvo. N Ogrskem je zrušena vrednost ogrske krone. Političen položaj še tudi ni ustavljen. Na Grškem še tudi ni političen položaj razčiščen. Draginja je narastla in so cene dvakrat višje, kakor so bile v juniju 1922. V Bolgariji se je gospodarsko stanje nekoliko izboljšalo. Tudi v Rumuniji je trgovina silno nazadovala in ovirajo nove uvozne in izvozne takse trgovino in izvoz petroleja in lesa. V Italiji Mussolini kar le more krepiti kapitaliste. Odpustil je več tisoč železničarjev, odpravil na železnicah osemurni delavnik, obdavčil je z nad 10 odstotkov delavske plače. Italija je sklenila več trgovinskih pogodb. V Avstriji se je valuta ustalila, a draginja je vedno večja. Živila so se zopet za 8 % podražila. Brezposelnih je silno veliko. Na Čehoslovaškem je brezposelnost velika. Januarja letos je podpirala država 190.000 brezposelnih, decembra lani pa 150.000. Čehoslovaška valuta se je ustalila, toda več velebank se je zrušilo. Poročila o Rusiji še vedno niso točna. Stoji le, da se Anglija trudi za uvedbo rednih trgovinskih zvez Rusije z ostalim svetom. Skandinavске države niso posegle v vojsko in so zato veliko zaslužile. Gospodarsko močni sta tudi Švica in Nizozemska. V Franciji je draginja silna, denarja primanjkuje: delavstvo se obri za izboljšanje svojega bednega položaja. Francoski frank se pa sicer dobro drži. Tudi Anglija ima svoje križe in težave. Premog zdaj izvažava v Nemčijo, toda velika je brezposelnost v strojnih tvornicah in v ladjedelnicah. Najkrepkejša je zdaj gospodarsko Amerika. Izvoz je sicer padel od 8.230 milijonov dolarjev leta 1920 in 3.230 milijonov dolarjev leta 1922, ker Evropa ne more kupovati zato toži kmet čez slabe čase, delavec je nezadovoljen, ker mu trgajo plače. Pričakujejo se veliki štrajki. Velikanske dobičke pa delajo

ameriški bogataši, katerim je dolžna Evropa nad 20 tisoč milijonov dolarjev.

Jugoslovanska strokovna zveza.

Javni nameščenci.

Občni zbor organizacije javnih nameščencev, so-mišljenikov SLS, se vrši v soboto, dne 7. aprila 1923, ob pol 20. uri v prostorih konsumnega društva na Kongresnem trgu s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Poročilo revizorjev. 3. Določitev članarine. 4. Volitev odbora; dveh revizorjev in razsodišča. 5. Ob-ravnavanje in sklepanje o predlogih. 6. Slučajnosti. Vsi člani se vabijo, da se tega občnega zbora udeležijo. — Ako bo občni zbor ob napovedani uri nesklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki sklepa brez ozira na število navzočih članov. Odbor.

Lesno delavstvo.

Sorica. V nedeljo dne 8. t. m. se vrši pri nas javni strokovni shod ob 11. uri dopoldne pred cerkvijo. V slučaju slabega vremena pa v gostilni Lovro Pintar v Spodnji Sorici. Poročevalec pride iz Ljubljane. Delavci udeležite se shoda v obilnem številu!

Tobačno delavstvo.

Iz tobačne tovarne. Precej časa smo molčali bili so razni vzroki. Sedaj nas pa silijo razmere, da povemo, kar nas teži.

Bili smo v velikem tednu, vsak ve, da je v tovarni večina delavk. Istotako bo tudi vsakemu znano, da imajo ženske pred prazniki kot vsako soboto veliko dela in opravila. Slišalo se je, da bo treba na veliko soboto priti dopoldne še v tovarno. Delavstvo je prosilo vodstvo, da naj bo sobota prosta ter da radevolje doprinesejo tiste ure med tednom samo da bo prosta sobota. Ni se dovolilo, češ se ne sme poprej plačati z izrecno pripombo, da se je treba držati točno odredb.

Nič bi ne imeli proti temu, red mora biti ali na eno stran vodstvo pravi, da se je treba strogo držati odredb, na drugo stran se jih pa samo ne drži. Veliki teden se ni moglo en dan poprej izplačati, zadnjič, ko se je pa plača okrnila se je pa lahko izplačalo kar za tri dni naprej. Zakaj se je tedaj lahko in sedaj pa ne.

Saj se poznamo. Vemo, da ne nosi krivde v toliko meri odredba kot pa vodstvo tovarne. Naj se nikar ne misli, če se dosedaj ni veliko pisalo, da smo že na koncu. Za danes naj bo to, drugič se pa mogoče pogledamo v kakšni drugi stvari, gradiva kakor vse kaže, bo vedno dovolj.

Širite „PRAVICO“!

Kavarna „Central“ LJUBLJANA, Sv. Petra nasip poleg zmajevega mostu se priporoča cenjenemu občinstvu za mnogobrojen obisk. Štefan Mikolič, kavarnar.

Vaše blagorodje!

Kdor hoče imeti dobro slikarsko delo s pristnim blagom, naj se obrne na naslov

Fr. P. Starè, slikarski mojster
Ljubljana, Florijanska ulica.

VALENTIN VOJSKA, PLESKAR IN LIČAR

Ljubljana, Cerkevna ulica št. 11

se priporoča slavnemu občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela.

DELO SOLIDNO!

CENE ZMERNE!

I. delavsko konsumno društvo v Ljubljani

ima bogato izbero manufakture, češke lončene posode, klobuke, vsakovrstno špecerijsko blago, v zadružni kleti na Kongresnem trgu šte. 2 dobro vino po nizki ceni.

Hranilne vloge članov obrestuje po 5%. Člani dobe 3% blagovni popust.

Pristopnina 10 kron, delež 100 kron.

Prijave sprejema pisarna na Kongresnem trgu št. 2 in vse zadružne prodajalne.

V Vašem interesu je, da postanete član, članica naše zadruga!